

Från hembygdsarbetet

HARBO HEMBYGDSFÖRENING

Verksamheten vid Harbo hembygdsgård sommaren 1969 var mera omfattande än på länge. Och kanske har man funnit nya former för sammankomster som kan locka folk till att besöka hembygdsgården igen. De stora hembygdsfesterna som hölls tidigare tycks inte längre intressera människor.

Årsmötet hölls traditionellt på trefaldighetssöndagen och inleddes med kyrkkaffe i hembygdsgårdens storstuga. Sommargästernas söndag, som avsåg att ge de i socknen tillfälligt boende närmare kontakt med bygden, hölls i midsommarhelgen. Efter högmässan visades kyrkan av kommunister Per-Olof Lundberg som också berättade dess historia. Man fick även se kyrksilvret och textilierna. Därefter följde kaffesamkväm i hembygdsgården med åtföljande visning av byggnaderna och samlingarna. Gästerna, som inbjudits med kort, var av allt att döma mycket nöjda med dagen. En loppmarknad i augusti blev både välbesökt och underhållande och gav dessutom kassan ett tillskott på cirka 3 000 kr som ska användas till en förestående reparation av byggnaderna. Folk var i allmänhet villiga att skänka både gammalt och nytt och goda köpare var framför allt sommarstugeägarna i trakten.

En ekumenisk gudstjänst hölls också under sommaren vid Harbo hembygdsgård, som de senaste åren blivit mer använd än på länge.

Sune Eriksson

HÅBO HÄRADS HEMBYGDSFÖRENING

Från och med 18 mars 1967 är Håbo och Övergrans hembygdsföreningar sammanslagna till Håbo härads hembygdsförening. Medlemsantalet är för närvarande 252. Under 1969 har 6 styrelsesammanträden hållits. Föreningens styrelse består av 6 medlemmar. Ordförande är Riksantikvarieämbetets ombud i Håbo kommun, tecknaren Erik Hermansson. Vid sin sida har styrelsen två ombud för var och en av Håbos 5 församlingar.

Den 3 mars hölls årsmöte. Gäster var förre landsantikvarien i Uppsala län, fil. dr. Nils Sundquist samt Jan Fridegårds båda barn, Aase och

Stefan. Dr Sundquist höll ett intressant föredrag om kommunens ortsnamn, varvid han speciellt uppehöll sig vid namnet Tuna.

Skogvaktare Hansson, Håbo Härads Allmänning, har anvisat en äng vid Lillsjön som får stå till föreningens förfogande.

Vid sedvanlig utflykt med skolklasser från Håbo Centralskola har ordföranden varit färdledare och demonstrerat fyra olika runstenar samt Flasta ruin och Rölundagravarna.

Den 18 maj bjöd vice ordföranden Rutger von Essen medlemmarna på båtutflykt kring Skoklosterudden och Arnöhuvud, varvid slottskamrer Nygren berättade traktens historia. Den sedvanliga midsommarfesten hölls i Bålsta Folkets Park den 18 juni under medverkan av Thore Skogman.

Bålstaåsen besöktes av styrelsen den 31 augusti, då kommunalingenjör Ivar Lundberg redogjorde för den planerade bebyggelsen och kommande grustäkt inom området.

Miljöingreppen i Bålstaåsen har visats för bl. a. Kungsängens miljövårdsnämnd, Eva von Zweigbergk vid Dagens Nyheter samt för rektor och elever vid Enköpings gymnasium och för elever vid Nordens Folkhögskola i Biskops-Arnö.

Den 11 oktober besöktes den vackra och intressanta utställningen på Upplandsmuseet om hembygdsföreningar i Uppsala län, »Knäppäska, särk och skåp».

Ordföranden har sökt bevaka schaktnings- och grävningssarbeten i Bålsta och Kalmar i händelse av fornfynd och har vid flera tillfällen under året förevisat ortens fornlämningar för turister och andra intresserade.

Av Håbo kommun har ett äldre timmerhus, den s. k. Kilastugan ställts till föreningens förfogande och kommunens tekniska avdelning har även ombesörjt att den tagits ned och transporterats till ett område vid Bålsta Park. Flera rivningshus i kommunens ägo är också utlovade och föreningen avser att på utrymme som anvisas i det kommunalägda parkområdet bygga upp en hembygdsgård med flygelbyggnader. Denna verksamhet sker i samarbete med Bålsta Fastighetsägareförening. Herr Nils Ahl, Väsby, har till hembygdsföreningen som gåva överlämnat gamla dokument från faderns soldattid i Övergran. Hembygdsföreningens sekreterare, redaktör Örjan Armfelt-Hansell, har erhållit lands-tingets kulturnämnds i Uppsala län kulturstipendium på 5 000 kr.

Thure Blixt

SEKR.

Erik Hermansson

ORDF.

LJUSTERÖ HEMBYGDSFÖRENING

Ljusterö hembygdsförening, som bildades år 1929, vill genom sin verksamhet söka väcka intresse för bygden och dess minnen samt stödja hembygdsvård och hembygdsforskning. Föreningen står öppen för alla som önskar främja dessa syften. Livet på Ljusterö i gångna tider åskådliggöres delvis genom de samlingar om över 1 000 nr som finnes bevarade i hembygdsmuseet, beläget i Mellansjö några minuters gångväg från kyrkan. Museet, som invigdes år 1931, består av en äldre byggnad från 1700-talet, uppförd i liggande timmer med korslagda knutar samt inrymmande i nederplanet öppen förstukvist, förstuga, kök och tre rum samt i överplanet hel öppen vind. Byggnaden, i vilket museet är inrymt, har tidigare stått vid Vadholma på Södra Ljusterö.

Styrelsens ordförande är herr Harald Lindh, Sigtuna, vice ordförande herr Holger Persson, Ljusterö, sekreterare herr Carl Åkerberg, Täby, och kassör fru Iris Jansson, Linanäs.

Carl Åkerberg

LOVÖ HEMBYGDSFÖRENING

I medlemmarnas egna bilar färdades föreningen 30 sept. 1967 till *Ekebyhof*. Det magnifika herresätet visades av ägaren advokat Hans Ihre och hans maka född Stjernsward, som också bjöd den väldiga skaran på förfriskningar. Hans Ihre höll på gårdsplanen ett givande historiskt föredrag om Ekeby, Hofgården, Gällstaö etc., som på 1400-talet tillhörde Sten Sture. Erik Larsson von der Linde på Malmvik i Lovö socken fick det av kronan 1622. Det tillhörde en rad förnäma ätter tills det 1790 köptes av Albrecht Ihre. Den nuvarande herrgårdsbyggnaden av trä är jämnårig med nuvarande Drottningholms slott och ritad av Nicodemus Tessin d. ä. för Carl Gustaf Wrangel med ursprungligt grisaillemålat innertak, spisar, smidesgaller, fina kakelugnar, handtryckta tapeter. Tavelsamlingen är rent slottsmässig, och i trappan står kulissartade människofigurer målade på trä, som kommit från någon av 1700-talsteatrarna på Drottningholm. Högst upp i huset finns det vördnadsbjudande berömda Ihreska biblioteket med sina talrika vita pergamentband och ståtliga franska band, till stor del härrörande från språkforskaren Johan Ihre, Albrecht Ihres far. Ekerö kommun har exproprierat åkermarken och man blir upprörd över all tätbebyggelsen

ända intill allén och nära inpå herrgården. Utan jordbruk och trädskola kan ingen längre få råd att bo på Ekebyhof. — Hembygdsföreningen fortsatte till *Erikstens fornborg* söder om Ekebyhof. Den ligger på Ekeröns sydsida, mycket högt upp med en ännu fascinerande utsikt över kyrkfjärden, Slagstaområdet och Bornsjöområdet innan förstörelsen skall gå fram där med tätbebyggelsen. Skall Naturvårdsverket kunna rädda Bornsjöområdet? Undertecknad höll föredrag om våra fornborgar vid borgens fot och föreningens fornvårdare Härje Bäärnman visade den fina och välbevarade anläggningen.

Höstutfärden den 30 aug. 1969 gick till *Helgö*, där årets utgrävning visades av den nya intendenten vid Lovö hembygdsmuseum fil. kand. fru Jutta Waller, som är arkeolog och själv deltagit i utgrävningarna i åtskilliga år. Årets fynd fanns utställda.

Årsmötet 1968 hölls den 30 maj i det nyrestaurerade *Hogsta magasin*, som härmed invigdes. Den återuppsatta gamla vällingklockan ringde samman i sitt klocktorn. Den talrika församlingen tog plats på de ditförda tidigare kyrkbänkarna som hade förvarats i takstolarna i prästgårdens loge och ritats 1881 av domkyrkoarkitekten Helgo Zetterwall. Direktör Arvid Öhlin höll ett synnerligen uppskattat föredrag om sin resa i Sydvästafrika med egna underbara färgbilder. Ett par veckor senare ändades hans liv i en trafikolycka. — Magasinet kompletterades sommaren 1968 ytterligare med en återuppförd yttertrappa, och hembygdsmuseet därintill fick takrännor uppsatta och trappan reparerad. — Årsmötet 1969 hölls den 28 maj likaså i *Hogsta magasin*, men avslutades med en utfärd till *Färentuna hembygdsmuseum*, som visades av herr Sigvard Falk.

Valborgsmässoaftonen firades på sedvanligt sätt med stort bål vid Götiska tornet, fyrverkeri och körsång av kyrkokören; 1968 med vårtal av tandläkare Göran Linge och 1969 med vårtal av slottsträdgårdsmästare John Andersson.

Professor Greta Arwidssons utgrävningar vid Hemmet har efter tre år avslutats. Detta Klistads gravfält kan dateras till vikingatid. Bland fynden märks rester av en båt, vari den döde blivit bränd, en tors hammare och karneolpärlor.

»Fyra Mälarsocknar», häfte 1967, fick sin prägel dels av Munsö rundkyrkas återinvigning med artikel av Nils Bergström, dels av alla orglarnas historia i hela Ekerö pastorat, de i Munsö och Adelsö skildrade av Lars Hansson, de i Björkö och Ekerö skildrade av Per Erik Lundberg och de sex orglarna i Drottningholm och Lovö av Berit Wallen-

berg. Stig Fogelmarck skrev om Kina slotts återinvigning 28 aug. 1967 i närvaro av kung Gustaf VI Adolf och prinsessan Christina. — »Fyra Mälarsocknar», häfte 1968, får sin prägel av Greta Arwidssons artikel om de förhistoriska fynden från Viken på Drottningholms mark och Linnea Kulle-Lindblads artikel om Kunstagravarna på Adelsön. Gunnar Hallström skriver om Mäläröarna i Erikskrönikan, friherrinnan Blanka Klinckowström om Stafsund genom tiderna och Nils Bergström om Ekerö prästgårds historia. Berit Wallenberg kommer med en kulturhistorisk skildring av Ljusredskap genom tiderna i Lovö kyrka, medan nuvarande Ljusredskap i de övriga kyrkorna presenteras av flera författare, bl. a. kyrkoherde Bergström. Denne som utgivit sju årgångar av den kulturhistoriska årsboken »Fyra Mälarsocknar» har hösten 1968 flyttat till Vimmerby. Som tack fick han av årsbokens redaktion mottaga en korkåpa.

I slutet av augusti 1967 hade Lovö hembygdsförening brofrågan på remiss. Det gällde då förslaget om tvåfiliga låga broar vid Drottningholm och vid Nockeby i de gamla broarnas läge. Styrelsen yttrade sig positivt till förslaget, men önskade att andra regionala leder skulle komma först. Berit Wallenberg inlämnade en reservation med önskan att de tvåfiliga lokalbroarna nu skulle byggas. Så önskade också landshövding Erik Westerlind, men denne förflyttades på nyårsaftonen 1967 till Kalmar. Landshövding Allan Nordenstam hade andra åsikter. Det blev ett förslag om en fyrfilig högre bro och en lägre vid Drottningholm, som båda senare skall kunna göras tvåfiliga! Över den nya remissen yttrade sig styrelsen 8 maj 1969 till Vägförvaltningen i stort sett positivt, men ville att hembygdsföreningen skulle få vara med vid flyttningen av Brostugan och kungaminnesmärket Svärdet över Gustaf III samt att ekarna skulle skyddas på Kärsön; vidare ville man få vackrare belysningsanordningar på bron vid Drottningholm m. m.

Hembygdsföreningen har i skrivelser till myndigheterna föreslagit bevarandet av Lovö kyrkallé där en del björkar dött, samt uttalat sig mot kalhuggning av skogarna på Lovön för att hindra ytterligare förödelse av detta turistområde där naturskönheten betyder så mycket. För yttrande har hembygdsföreningen i juli 1969 erhållit ett digert betänkande, innehållande riksdagens revisorers granskningspromemorior och över dem inhämtade remissyttranden från riksmarskalksämberet, statskontoret, byggnadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, domänverket och riksrevisionsverket. Saken gäller främst huruvida Drottningholms kungsgård skall överföras till domänverket eller kvarstå under slottsförvaltningen som sor-

terar under ståthållarämbetet och detta under riksmarskalksämbetet. Det senare är bäst ur såväl kulturhistoriska som miljövärdande synpunkter. Styrelsen kommer sannolikt att yttra sig i den riktningen.

Berit Wallenberg

RASBO HEMBYGDSGILLE

Rasbo hembygdsgille, som bildades år 1967, har f. n. omkring 100-talet medlemmar. Dess styrelse består av 18 ledamöter med hem.äg. Helge Karlsson som ordf., hem.äg. Martin Ehrengren kassör och kamrer Lenart Carlsson sekreterare. Gillesföreståndare är kyrkvaktmästare Gustaf Gustavsson.

Föreningen har renoverat och ställt i ordning en parstuga jämte 2 bodar från 1700-talet vid Gävsta. Där har samlingarna, som omfattar nära 700 föremål, katalogiserats och ordnats. Grundstommen till samlingarna utgörs av de ting som folkskollärare Henrik Wallin och landstingsman Karl Pettersson, Rasbo, samt intendent Nils Ålenius vid Upplandsmuseet tillvaratog vid en inventering i socknen för ett 20-tal år sedan.

Invigningen av hembygdsgården ägde rum den 24 aug. 1969 under god tillslutning av ortsbör och övriga inbjudna. Arkivarie Wolter Ehn var högtidstalare. Gås-Andersbygdens spelmanslag samt Sten Sture folkdanslag tillsammans med Valöspelmän underhöll.

Slutligen kan nämnas att åtskilligt har tillförts samlingarna under det senaste året, vilket bevisar det stora intresse som finns i bygden för hembygdsgillet och dess hembygdsgård.

Erik Casteryd

RASBOKILS HEMBYGDS- OCH FORNMINNESFÖRENING

Året 1968 kan tecknas som ett av våra mest verksamma och givande arbetsår, med insatserna koncentrerade på att färdigställa Gammelgården i Kölinge. Den har nu fått vindsvåningen inredd till museum, tre avdelningar, där föremål och redskap belysande socknens olika näringar och hantverk grupperats, såsom jakt och fiske, snickeri, linberedning, tröskning och malning, brödbak och slakt etc. En liten kammare har inrättats till arkivrum, där man förvarar dokument, fotografier, kartor och andra dyrbara föremål såsom myntsamlingar, forn-

fynd m. m. Samtliga rum har försetts med belysning och elvärme. Arbetet har utförts inom ramen av ett kommunalt anslag på 12 000 kronor. Därutöver har föreningens medlemmar utfört ett storartat och uppoffrande arbete.

Den första september kunde föreningen på sin årliga hembygdsdag under stor tillslutning av in- och utsocknes besökare och gäster inviga sitt hembygdsmuseum och samtidigt fira sitt 25-årsjubileum. Vid detta tillfälle gav arkivarien Wolter Ehn en initierad återblick på hembygdsrörelsen i Sverige. Han berättade också om gammelgårdens ursprung som arrendegård i Kölinge under Uppsala akademi, varifrån den på förslag av fru Greta Höök-Lundevall förvärvades av föreningen och flyttades till sin nuvarande plats 1952. Fil. mag. Karin Alinder berättade om uppländska vandringssånger och spelmännen Leonard Larsson (Viksta Lasse) och Erik Sahlström framförde melodier ur den uppländska folkmusikens rika tonskatt.

Lagom till invignings- och jubileumsdagen hade hembygdsföreningen fått motta en vacker möbelgåva av den 87-åriga finsnickaren Bernhard Karlsson, i sin ungdom bosatt i Tibble by i Rasbokil. Möblerna har placerats i gammelgårdens nedre våning, vars olika rum med en i övrigt oöm möblering kommer att som hittills stå öppna för samkväm, sammanträden och studiegrupper etc.

Hembygdsföreningen har under året traditionellt firat midsommar vid Årby slott med majstångsresning och lekar, samkväm och förfriskningar i riddarsalen samt gammeldans på logen. Vid årsmötet kunde man redovisa ett 100-tal medlemmar från såväl den egna socknen som grannbygderna. Styrelsen, som hållit fem protokollförda arbetssammankomster, har haft följande sammansättning: Stig Björklund ordf., Erik Irvang v. ordf., Svante Båth sekr., Esbjörn Båth kassör, Wilhelm Ahlström, Viktor Andersson, Elsa Gustavsson, Alice Jenssen, Mary Lundin och Karin Pettersson. En viktig del i trivseln och framgången under året har de damer haft, som vid alla fester och samkväm troget stått för rusthåll och förtäring. En honnör för dem — ingen glömd!

Stig Björklund

SKOGS-TIBBLE FORNMINNES- OCH HEMBYGDSFÖRENING

Skogs-Tibble fornminnes- och hembygdsförening har hållit årsmötet 1969 i anslutning till en utflykt till Härledsgården i Torstuna söndagen

den 17 aug. Herr Hellström, Torstuna, välkomnade och visade Torstuna hembygdsförenings byggnader och samlingar.

Efter kaffepaus bänkade man sig i Härledsgårdens »anderstuga» för mötesförhandlingar. Styrelsen fick följande utseende: ordf. P. G. Ny-lund, v. ordf. G. Ekmyr, kassör B. Andersson, sekr. V. Pettersson samt övriga ledamöter G. Björling och O. Kjellin. Till revisorer utsågs B. Ekmyr och O. Strandberg och till referent V. Pettersson.

Valborg Pettersson

SOLLENTUNA HEMBYGDSFÖRENING

Arbetsåret 1968–69 i Sollentuna hembygdsförening började med vissa aktiviteter vid hembygdsgården Hersby på eftersommaren. Sålunda anordnades i samband med den ordinarie visningen av Hersby en stug-andakt den 1 sept. och utställning av oljemålningar med motiv från Sollentuna den 15 sept.

Den 22 sept. gjorde föreningen en rundvandring i Gamla stan i Stockholm under ledning av fröken Vera Sjökröna. Den 30 nov. vid en hembygdsafton i Häggviksskolan höll föreningens ordförande ett föredrag om minnen från indelningsverkets tid i Sollentuna, »Båtsman Bagare och ryttare Rotmark». Andra söndagen i advent var som vanligt julmarknad vid Hersby med bl. a. Ijusstöpning, smide, svarvning och tröskning av långhalm på programmet. Lin har odlats och senare be-retts vid hembygdsgården; medlemmar av föreningen har på Skansen medverkat vid beredning av lin.

Årsmöte hölls i Häggviksskolan den 26 mars med en kort historik över de gångna 35 åren i föreningens historia. Under ledning av fru Gördis Stenback demonstrerades folkdräkter till allmogemusik. Sönda-gen den 8 juni gjordes en utfärd med buss och bilar till Djurö, Värmdö, Rindö och Vaxholm. Midsommarafton firades traditionellt vid Hersby med dans kring majstången, lekar och folkdanser i vackert väder och med mycket stor publikanslutning.

Under året har det 8:e häftet i föreningens skriftserie utkommit. Det innehåller dels »Några iakttagelser över flora och vegetation i Sol-lentuna» av den numera avlidne växtkännaren Oswald Sandberg med illustrationer av fru Majsen Hultman, dels utdrag ur den s. k. Oxen-stiernska minnesboken, som huvudsakligen skrivits av fröken Christina Oxenstierna under åren 1631–1684 och nu försetts med ett flertal re-produktioner av porträtt från Svenska Porträttarkivet.

Två intresserade föreningsmedlemmar, ingenjör Erik Björkman och skogvaktare Arvid Carlsson, har under året gjort en inventering av gamla torp och lägenheter i Sollentuna samt förtecknat och kartlagt dem.

Betydande reparationsarbeten har under året utförts vid Hersby. Sålunda har samtliga tak fått en grundlig översyn och elström indragits i mangårdsbyggningen.

Antalet medlemmar i föreningen var vid årsskiftet 733.

Nils Göransson

STOCKHOLMS-NÄS HEMBYGDSFÖRENING

Föreningen har under åren 1968–69 intensifierat sin verksamhet. Efter-
som det är nödvändigt att god kontakt mellan de nu 370 medlemmarna
och styrelsen upprätthålles och att medlemmarna informeras om för-
eningens olika aktiviteter, startades på prov våren 1968 en serie pro-
gramaftnar. Dessa s. k. brasaftnar skulle samla medlemmarna till in-
formella träffar under varierande tema, bjuda på musik, föredrag, film,
konst osv. Försöken slog väl ut och en verksamhet med sex program
om året etablerades.

Utöver dessa kvällar har bl. a. följande aktiviteter hållits i Kungs-
ängens hembygdsgård: traditionellt midsommarfirande, konstutställ-
ningar, loppmarknad, spelmansstämma och en utställning från Uppsala
läns hemslöjdsförening. Dessutom har en studiecirkel ägnats åt »Antik-
viteter till vardags», medan en annan arbetat med en miljövärdsin-
ventering av Upplands-Bro kommun.

Till de mer glädjande tilldragelserna hör att föreningen av Upplands
fornminnesförening erhöll 1968 års utdelning ur Landshövding Hilding
Kjellmans hembygdsfond. Ekonomiskt har åren varit tillfredsställande.
Förutom ovannämnda fonds utdelning har föreningen erhållit »kvar-
låtenskapen» efter nedlagda Västra Ryds Bygdegårdsförening samt fått
bidrag från Upplands-Bro kommun, kyrkokassa och HSB. Föreningens
medlemsblad har utkommit som vanligt med sex nummer per år under
redaktionsskap av Herman Svenngård.

Styrelsen, som sammanträtt tio gånger om året, har haft följande
sammansättning: Sören Hallgren ordf., Gunnar Sjöstrand v. ordf., Gus-
tav Axelsson sekr., Marianne Sporre kassör samt Anders Boqvist, Kon-

rad Björkman, Hans Gustafsson, Ruben Lindberg och Helge Norberg. Suppleanter: Rutger Mark, Eric Johansson och Wilhelm Johansson. Husmor: Eva Ebander.

Sören Hallgren

SYDVÄSTRA UPPLANDS KULTURHISTORISKA FÖRENING

Verksamheten inom föreningen har bedrivits enligt hävdvunna former. Museet har under 1968 och 1969 hållits öppet året runt med möjligheter för intresserade att besöka museet även på icke ordinarie tid. Besökarsantalet visar ökande tendens. De 1967 startade antikkurserna i Medborgarskolans regi, vilka hållits i museet, med konstnären Thorils Eklund som kursledare, har fortsatt med stigande popularitet och ökat deltagarantal samt kombinerats med studieutfärder för deltagarna.

Accessionskatalogen upptog vid årsskiftet 1968/69 4.486 nr. Under det förnämnda året har förvärvats eller till museet överlämnats ett totalt föremål. Nuvarande museivårdare är fru Ingeborg Wallén, Skälby.

Museistyrelsen har hos Enköpings stads drätselkammare i skrivelse anhållit om att museiföreningen för sina samlingar måtte få disponera nuvarande stadsbibliotekets lokaler, då dessa vid bibliotekets överflyttande till det under uppförande varande medborgarhuset blir lediga. Vidare har anhållits om att de nuvarande museilokalerna i stället får användas som lagerlokaler för de föremål, vilka inte kan placeras i nuvarande bibliotekslokaler.

Museiföreningen har under 1968 anslagit 500 kr för undersökning av huruvida det gamla valvet under fastigheten »Långholmen» i hörnet av Kyrkogatan och Rådhusgatan skulle kunna bevaras. Tyvärr ledde inte föreningens ansträngningar till något positivt resultat. Föreningen fick nöja sig med att se sin åtgärd stå som ett dokument över stadens strävan att bevara valvet åt kommande generationer.

Styrelsen har beslutat att låta trycka även andra delen av Eneboms »De Enekopia», som översatts från latinet till svenska av adjunkt Sten Törnblom.

Under innevarande år har representanter för föreningen tillsammans med den nye riksantikvariens ombud teckningslärare Per Arne Moberg och herr Ragnar Sjöman, Västerås, besökt platsen för det gamla glasbruket på Bryggholmen i Vallby s:n utanför Enköping. Föreningen har erhållit skriftligt meddelande om att Riksantikvarieämbetet är be-

rett att vid ett sammanträffande med berörda lokala institutioners representanter framlägga ämbetets planer för en undersökning av platsen på Bryggholmen.

Vidare har ämbetet meddelat föreningen att fynden från valvet i »Långholmen» kommer att tillföras museet i Enköping.

Enköping den 19 aug. 1969.

Harry Norrgården

SEKR.

SÖDRA OLANDS HEMBYGDSGILLE

Tack vare anslag från Olands kommun har hembygdsgillet kunnat flytta den s. k. tiondeboden från Alunda prästgård till gillet område vid Gammel-Gränome. Därmed har utrymmen erhållits för hittills magasinerade samlingar av möbler och redskap. Bottenvåningen är tänkt för tillfälliga utställningar och demonstrationer, folkdansövningar samt hobbyverksamhet. En linbastu, som har donerats av lantbrukare David Odhner, Mjölsta, skall uppföras så snart medel härtill anskaffats. Gillet har även 1969 firat midsommar på traditionellt sätt och kunde glädja sig åt en stor publikanslutning.

Under året har hembygdsgillet lidit två stora förluster genom konservator Sven Carlssons och folkskollärare Hugo Fredrikssons bortgång. Deras insatser har varit av grundläggande och ovärderlig betydelse.

Josef Selén

UPPLANDS-VÄSBY HEMBYGDSFÖRENING

Styrelse för 1967 har varit: komminister Sven Odenrick ordf., herr C.-O. Winell kassör, herr Ragnar Carlsson sekreterare och herr Egon Lindholm samt, vald av Upplands-Väsby kommun, herr Axel Eriksson. Under året har hållits 9 protokollförda styrelsemöten. Årsmöte hölls den 5 mars och det traditionella höstmötet 19 nov.

Kommunen har beslutat att låta föreningen disponera det gamla kronohemmanet Nedre Runby, dit vi nu kunnat börja flytta över våra samlingar.

Runstensresningen den 10 sept. vid Eds kyrka av den replik av runstenen som år 1687 bortskänktes till Oxford, England, är den stora händelse föreningen detta år varit engagerad i.

Registrering av föreningens bild- och pressklippmaterial har fortskridit under året. Även nyansskaffning av främst fotografiskt material har varit positivt.

Den 4 juni anordnade föreningen en bussutflykt »I Almqvists spår», varvid platser där skalden dels bott, dels beskrivit i sina folklivsskildringar, besöktes.

Föreningen planerar även ett »Almqvist-rum» i hembygdsgården.

Vid årsmötet den 24 mars 1968 avgick föreningens ordförande sedan starten komminister emeritus Sven Odenrick. Han utsågs till föreningens hedersordförande och tilldelades föreningsnålen i guld och ett diplom med text och teckningar, utfört av konstnären Nils Stödberg. Vice ordföranden Hugo Sabel framförde föreningens varma tack till Sven Odenrick för hans helhjärtade insats under de år han varit ordförande.

Den nya styrelsen fick följande sammansättning: ordf. Karl Åke Mohlin, v. ordf. Hugo Sabel, sekr. Ragnar Carlsson, kassör C. O. Winell, samt Egon Lindholm och Axel Eriksson.

Under senare delen av året har verksamheten dominerats av föreningens initiativ till startandet av en ny lokaltidning. Då den gamla tidningen försvann i juni togs frågan om en ny tidning omedelbart upp av hembygdsföreningens styrelse. Det beslöts redan den 9 juli, att vi skulle göra ett försök med en ny lokaltidning. Den 28 aug. fick vi utgivningsrätt för Väsbybladet; den 24 okt. kom första numret, följt av ett den 21 nov. och ett den 19 dec. De tre utgåvorna delades ut gratis till alla hushåll i kommunen och många frivilliga krafter både inom och utom föreningen gjorde uppoffrande insatser för tidningen. Tidningen, som nu utkommer var 14:e dag, ägs av föreningen »Väsbybladet» och har fru Lillemor Ahlström som redaktör.

Vårutflykten gick denna gång till Vaxholm med 32 deltagare och med besök vid Bogesund och på Vaxholms fästning samt avslutades med lunch på Vaxholm III.

Under våren 1968 arrangerade föreningen, i samarbete med Stockholms universitets kursverksamhet, en kurs »Upplands Väsby förr och nu.» 16 personer deltog i kursen, som leddes av C. O. Winell och med bl. a. Hugo Sabel och Göran Strömbäck som lärare.

Föreningen deltog slutligen i den av kulturnämnden arrangerade kulturveckan. Hembygdsgården visades, där förekom spelmansafton och folkdräktsuppvisning och där visades fynd från sommarens utgrävningar i Skälby.

Ragnar Carlsson

VÄNGE HEMBYGDSFÖRENING

Vid årsmötet 25 mars 1969 höll docent Sven Lundkvist, Brunna, ett mycket uppskattat föredrag om Vänge i gammal tid. En kommitté tillsattes för midsommarfirandet. Vidare beslöts att Ekeby kvarn skulle rödfärgas och att restaureringen av kvarnens inre skulle fortsätta.

Midsommarfesten blev mycket talrikt besökt, inte minst tack vare det strålande sommarvädret. Många nyinflyttade vängebor fick då för första gången tillfälle att bekanta sig med Ekeby by och lära känna dess historia.

Under sommaren har en jämn ström av turister besökt Ekeby by. Många har t. o. m. kommit från kontinenten. Byn har även besökts av studerande från universitet och högskolor.

Prosten em. P. A. Björkman med biträde av disponent Jansson, Uppsala, och fru Irma Rosenlund, Brunna gård, har under sommaren ordnat föremål ur bl. a. Emil Petterssons donation och iordningställt tre rum i en ekonomibyggnad tillhörande Karlssonska gården i Ekeby. I dessa rum har samlats bruksföremål från lantbruk, hantverk och Vänges numera nedlagda kyrkskola.

Vid konstituerande sammanträde 20 juni 1969 valdes undertecknad J. O. Colliander till ny ordförande efter Gunnar Gummesson.

J. O. Colliander

ÖSTERVÅLA HEMBYGDSFÖRENING

Östervåla hembygdsförening har under förra året arbetat på traditionsenligt sätt och har även kunnat notera en del framgångar. Medlemsantalet som ökat med ett 30-tal är nu ca 130. Årsmöte hölls den 18 maj i samband med Ersmässfirandet. Styrelsen omvaldes.

De unga börjar nu visa mera intresse för hembygdskunskap och för de gamla föremålen i hembygdsgården. Man har planer på att framställa den gamla manliga sockendräkten; den kvinnliga finns förut.

En hästvandring har upprustats till det gamla tröskverket. Ett nytt rum har byggts invid ladan för socknens gamla likvagn med tillbehör. Ett från Gräsbo by skänkt spruthus jämte byspruta har flyttats till hembygdsgården, likaså den så kallade stora kyrksprutan. Katalogen över byggnader och föremål från år 1933 är nu helt omarbetad och utökad med 430 nummer. Den omfattar nu ca 1130 nummer.

Hembygdsfest har hållits de två senaste åren med god tillslutning och god nettobehållning.

Erik Olsson